

Дашиъл Хамет

АЛЕНА ЖЪТВА

София, 2018

Преводът е направен по изданието:

RED HARVEST

BY DASHIELL HAMMETT

This translation published by arrangement with Alfred A. Knopf,
an imprint of The Knopf Doubleday Group, a division of Penguin Random
House, LLC

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга
не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е фор-
ма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

Copyright © 1929 by Alfred A. Knopf, Inc

© Павлина Жулева, Иван Янков, превод, 2018

© Издателство „Изток-Запад“, 2018

ISBN 978-619-01-0236-6

ДАШИЪА ХАМЕТ

ААЕНА
ЖЪТВА

Превод от английски

Павлина Жулева,

Иван Янков

СЪДЪРЖАНИЕ

Една жена в зелено и мъж в сиво	7
Царят на Пойзънвил.....	15
Дайна Бранд	24
Хърикейн Стрийт	33
Старият Илайхю разговаря разумно	42
Свърталището на Шепота	50
Ето защо те вързах	57
Сведения за Кид Бъчвата	65
Черната кама	70
Търси се престъпник – мъж или жена	79
Голямата бъркалка.....	85
Нова сделка	92
Двеста долара и десет цента	100
Макс	107
Странноприемница „Кедров хълм“	114
Джери напуска сцената	122
Рино.....	128
Пейнтър Стрийт	138
Мирната конференция.....	142
Лауданум	148
Седемнадесетото убийство	156
Шилото за лед	162
Мистър Чарас Проктър Доун	173
Търси се.....	180
Уискитаун.....	187
Шантаж.....	192
Складовете	199

ЕДНА ЖЕНА В ЗЕЛЕНО И МЪЖ В СИВО

За първи път чух в „Големият кораб“, в Бют¹, един червенокос грубиян на име Хики Дюи да нарича Пърсънвил – Пойзънвил². Той казваше също „иза“ вместо риза и затова не обърнах особено внимание на промяната в името на града. По-късно чух и други да го произнасят по същия начин, въпреки че нямаха проблем с буквата „р“. Все още не виждах нищо друго в това освен една от ония тъпи шеги, в които се казва, че „ръчник“ означава „речник“ на жаргона на апашите. Няколко години по-късно отидох в Пърсънвил и си изясних нещата.

От един телефон на гарата позвъних в редакцията на „Хералд“, попитах за Доналд Уилсън и му съобщих, че съм пристигнал.

– Заповядайте у дома довечера в десет часа – отговори приятен отривист глас. – Живеея на булевард „Маунтън“ 2101. Вземате трамвая на Бродуей, слизате на Лоръл Авеню – къщата е на две преки в западна посока.

Приех поканата, след което се запътих към хотел „Великият Запад“. Стоварих си багажа и излязох да разгледам града.

Не беше привлекателен. Повечето от строителите му са си падали по пищната външност. А може в началото и да са имали

¹ Град в Югозападна Монтана. (Всички бележки под линия са на преводача.)

² Игра на думи: Пойзънвил – „Отровен град“

успех. Сега топилните пещи, чиито тухлени куполи стърчаха на фона на навъсената планина на юг от града, бяха одимили в еднообразен, жълтеникаво опушен безрадостен вид всичко наоколо. Резултатът беше един грозен град с четиридесет хиляди жители, разположен в противното дефиле между две неприветливи планини и всичко това омърсено от намиращите се наоколо мини. Над тази картина небето се простираше навъсено, сякаш и то бе излязло от пещите.

Първия полицаи, когото видях, имаше нужда от бръснене. На износената униформа на втория липсваха няколко копчета. Третият стоеше на централното кръстовище в града – Бродуей и Юниън Стрийт – и направляваше движението, захапал пура в единия край на устата си. След това престанах да ги оглеждам.

В девет и половина хванах трамвая от Бродуей и последвах указанията на Доналд Уилсън. В резултат на това се озовах пред една ъглова къща, разположена сред обширна морава, оградена с жив плет.

Прислужницата, която ми отвори, каза, че мистър Уилсън не си е вкъщи. Докато ѝ обяснявах, че имам среща с него, стройна руса жена, малко под тридесетте, облечена в рокля от зелен креп, се появи на вратата. При все че се усмихна, очите ѝ останаха студени. Повторих обясненията си.

– Съпругът ми не се е прибрал. – При произнасянето на „с“ долових едва забележим акцент. – Но ако ви очаква, вероятно ще се върне скоро.

Покани ме на горния етаж в една червено-кафява, отрупана с книги стая, с изглед към Лоръл Авеню. Настанихме се в кожени кресла, полуобърнати един към друг и към горящата камина, а тя се зае да установи взаимоотношенията ми с нейния съпруг.

– В Пърсънвил ли живеете? – запита най-напред.

– Не. В Сан Франциско.

– Но тук не сте за първи път?

– За първи път съм.

– Наистина ли? Как ви се стори нашият град?

– Нямам достатъчно впечатления, за да ви отговоря. – Това бе лъжа. Имах. – Пристигнах едва днес следобед.

Докато казваше „Ще се убедите, че е скучно място“, в блестящите ѝ очи за миг изчезна любопитството. После продължи с разпита:

– Предполагам, че всички миньорски градчета си приличат. Вие с мини ли се занимавате?

– Точно сега – не.

Тя погледна часовника върху камината и рече:

– Неучтиво е от страна на Доналд да ви покани и да ви кара да чакате; и то по това време – късно след работа.

Отвърнах, че няма значение.

– Тогава вероятно не става въпрос за работа – предположи тя. Не отговорих.

Тя се засмя – къс смях с известна острота:

– Всъщност не съм винаги тъй досадна, както навярно вече си мислите – весело заяви. – Но вие сте толкова потаен, че не мога да се съържа да не полюбопитствам. Не сте контрабандист на спиртни напитки, нали? Доналд ги сменя толкова често.

Дадох ѝ възможност да научи каквото може от едно мое ухилване.

Долу извън телефон. Мисис Уилсън протегна обутите си в зелени пантофки крака към пламтящата жаравя и се престори, че не е чула нищо. Не знам защо мислеше, че това е необходимо. Тя започна:

– Страхувам се, че тря... – и спря, за да погледне към прислужницата, която се бе появила на вратата.

Прислужницата каза, че търсят мисис Уилсън по телефона. Тя се извини и я последва. Не слезе долу, а се обади по деривата. Чух я да казва:

– На телефона е мисис Уилсън... Да... Моля?... Кой?... Не можете ли да говорите малко по-високо?... Какво?... Да... Да... Кой се обажда?... Ало! Ало!

Слушалката издрънча върху апарата. Стъпките ѝ проехтяха надолу по коридора – бързи стъпки.

Запалих цигара и се вторачих в нея, докато не чух мисис Уилсън да слиза по стълбището. Тогава отидох до прозореца, повдигнах ъгълчето на щорите и погледнах навън към Лоръл Авеню и към квадратния бял гараж, разположен в дъното на двора.

Не след дълго стройна жена в тъмно палто и шапка излезе от къщата и тръгна забързано към гаража. Беше мисис Уилсън. Отпътува с един буик. Върнах се обратно в креслото и зачаках.

Минаха четиридесет и пет минути. В единадесет и пет навън пронизително изскърцаха спирачки. Две минути по-късно мисис Уилсън влезе в стаята. Беше си свалила палтото и шапката. Лицето ѝ бе бяло; очите – почти черни.

– Ужасно съжалявам – заговори тя със свити устни, които потрепваха конвулсивно, – но цялото ви чакане излезе напразно. Мъжът ми няма да се прибере тази нощ.

Казах ѝ, че ще се свържа с него утре сутринта в редакцията.

Тръгнах си, като се чудех защо ли върхът на зелената ѝ пантофка е тъмен и мокър от нещо, което можеше да бъде и кръв.

Стигнах пеш до Бродуей и се качих на трамвай. Три преки преди моя хотел слязох, за да видя какво прави събралата се около страничния вход на градския съвет тълпа.

Тридесет-четиридесет мъже и няколко жени стояха на тротояра и гледаха към вратата с надпис „Полицейски участък“. Имаше миньори и работници от топилните все още в работното си облекло; изтрупани, екстравагантни младежи от танцувалните салони; пригладени мъже с мазни бледи лица; мъже с унилия вид на порядъчни съпрузи, няколко също толкова порядъчни и скучни жени, както и известен брой „дами на нощта“.

Приблжих към това събрание и спрях до един широкоплещест мъж, облечен в измачкан сив костюм. Лицето му, а дори и дебелиите му устни бяха сивкави, въпреки че не беше на повече от тридесет години. Имаше широко, интелигентно лице с едри черти. За цвят се осланяше на широка червена вратовръзка, която цъфтеше върху сивата му фланелена риза.

– Каква е тази суматоха? – запитах го аз. Преди да отговори, той ме огледа внимателно, сякаш искаше да се увери, че информацията ще попадне в сигурни ръце. Очите му, както и дрехите, бяха сиви, само че не толкова меки.

– Дон Уилсън ще седи от дясната страна на Господ, стига той да няма нищо против да гледа дупки от куршуми.

– Кой го е застрелял? – запитах аз.

Сивият мъж се почеса по врата и отвърна:

– Някой с пистолет.

Исках информация, а не остроумия. Бих могъл да си опитам късмета с някой друг от тълпата, ако червената му връзка не ме бе заинтригувала.

– Аз съм чужденец в този град. Покажи ми представлението. Ако не бях пришълец, щях да знам.

– Доналд Уилсън, ескуайър, издател на „Морнинг и Ивнинг Хералд“, бе намерен преди малко на Хърикейн Стрийт застрелян от неизвестни лица – бързо и напевно издекламира мъжът. – Това облекчава ли наранените ти чувства?

– Благодаря. – С протегнат пръст докоснах свободния край на връзката му. – Означаваш ли нещо или просто така си я носиш?

– Аз съм Бил Куинт.

– Така ли! – възкликнах аз, като се опитвах да си спомня откъде ми е познато това име. – За бога, приятно ми е да се запознаем.

Извадих си калъфа с визитните картички, които бях събрал отгук-оттам по най-различни начини. Червената картичка бе тази, която ми трябваше. На нея пишеше, че съм Хенри Ф. Нийл – бакалавър на хуманитарните науки, моряк, известен деятел на световния профсъюз на работниците от промишлеността. В нея нямаше нито една вярна дума.

Пододох картичката на Бил Куинт. Прочете я внимателно и отпред, и отзад, върна ми я и недоверчиво ме изглежда от главата до петите.

– Повече от това не може и да умре. В коя посока си?

– Която и да е.

Тръгнахме заедно по улицата, завихме зад ъгъла – що се отнася до мен – безцелно.

– Какво те е довело тук, щом си моряк? – запита небрежно той.

– Откъде ти хрумна тази идея?

– От визитната картичка.

– Имам друга, която гласи, че съм горско чудовище – рекох аз. – Ако ти се ще да съм миньор, утре ще си доставя и такава.

– Няма да можеш. Тук аз ги командвам.

– Ами ако ти телеграфират от Чикаго? – запитах го аз.

– По дяволите Чикаго! Аз командвам тук. – Той кимна към един ресторант и запита: – По чашка?

– Стига да мога да си я поръчам.

Минахме пред ресторанта, качихме се по стълбите и се озовахме в тясно помещение на втория етаж с дълъг бар и редица маси. Бил Куинт кимна и поздрави някои от момчетата и момичетата, които седяха край масите и бара, после ме поведе към едно от отделените със зелена завеса сепарета, наредени до отсрещната стена.

Следващите два часа прекарахме в разговор и пиене на уиски.

Мъжът в сиво не мислеше, че имам право да притежавам картичката, която му показах, нито другата, за която му споменах. Не ме смяташе и за добър въжеиграч. Като главен „чистач“ на синдиката в Пърсънвил той считаше за свое задължение да измъкне всичко от мен, без той самият да се изповядва за цялостната си дейност. За мен това беше без значение. Интересуваха ме работите в Пърсънвил, а и той нямаше нищо против да ги обсъждаме между небрежните му подпитвания около аферата с червените визитни картички. Това, което измъкнах от него, възлизаше на следното: От четиридесет години старият Илайхю Уилсън, бащата на мъжа, който бе убит тази нощ, притежавал Пърсънвил – тяло и духом. Той бил президент и главен акционер на Пърсънвил Майнинг Корпорейшън; също и на Първа национална банка, собственик на „Морнинг Хералд“ и на „Ивнинг Хералд“ – единствените издавани в града вестници; притежавал и част от акциите на почти всяко по-значително търговско или промишлено предприятие. Ведно с тези имуществва разполагал и с един сенатор, с няколко представители и с по-голямата част от щатското законодателно тяло. Илайхю Уилсън бе Пърсънвил; той бе почти целият щат.

По време на войната Профсъюзът, който процъфтявал тогава във всички западни щати, получил подкрепата на Пърсънвил Майнинг Корпорейшън. Не може да се каже, че помощта ги разглезила, но те се възползвали от новопридобитите позиции, за да предавят исканията си. Старият Илайхю им дал, каквото поискали и зачакал своя час.

През 1921 година часът настъпил. Работите вървели зле. Старият Илайхю не се вълнувал, че може за известно време да затво-

ри предприятията си. Скъсал старите договори с работниците, а самите тях натикал в довоенните условия. Работниците съответно надали вой за помощ. Бил Куинт бил изпратен от профсъюзния център в Чикаго, за да окаже съдействие. Самият той бил против стачкуване, против демонстративното напускане на работа. Посъветвал изпечените „саботьори“ да останат на работните си места и да работят „отвътре“. На местните сили това обаче се сторило недостатъчно ефикасно. Пърсънвилци пожелали целият свят да узнае за тях; поискали да останат в историята. И застачкували.

Стачката продължила осем месеца. И двете страни понесли загуби. Профсъюзните въжеиграчи пролели доста кръв. Стариият Илайхю наел въоръжена охрана – стачкоизменници, войници от националната гвардия, дори части от редовната армия, – за да отдаде и той своя дан в кръвопускането. Когато и последният череп бил строшен, и последното ребро – счупено, организираното работничество в Пърсънвил било един изгърмян фишек.

Но, заяви Бил Куинт, стариият Илайхю не познавал уроците на историята. Той спечелил битката, но загубил влиянието си върху града и щата. За да смаже миньорите, трябвало да позволи на наетите от него главорези да се развилнеят. Когато битката свършила, не можал да се отърве от тях. Дал им града, а после не бил достатъчно силен, за да си го възвърне. Пърсънвил им се понаравил и те го завзели. Извоювали му победата над стачниците, но градът си останал тяхна плячка. Не можел открито да скъса с тях. Знаели много неща за него. Отговорността за всичко, което те извършили по време на стачката, падала върху него.

Докато стигнем до този момент в разказа, и двамата бяхме вече на градус. Той отново изпразни чашата, отметна косата от очите си и приведе историята към сегашно време.

– Може би днес най-силният от тях е Пийт Финландеца. Това, което пием сега, е негово. После следва Лу Ярд. Той е лихвар, занимава се с поръчителства, гаранции; казват, че движел повечето опасни неща в града, а е и много близък с Нунан – шефа на полицията. Този хлапак Макс Тейлър-Шепота, и той има много приятели; дребно, зализано, мургаво момче, с някакъв дефект на гърлото. Не

може да говори. Комарджия. За тези тримата и Нунан може да се каже, че помагат на Илайхю да управлява града си... помагат му повече, отколкото той иска. Но се налага да играе с тях, иначе...

– А приятелчето, което пречукаха тази нощ – синът на Илайхю, – то къде стоеше в цялата история? – запитах аз.

– Там, където го беше поставил татко; и сега е там, където татко го изпрати.

– Искаш да кажеш, че старецът го е?...

– Може би, но това не е мое предположение. Този Доналд току-що се прибра в града и пое вестниците от стария. Не е в стила на стария дявол, дори и да е на път към оня свят, да те остави да замахнеш, без да отвърне на удара. Трябваше да е предпазлив с тези приятели. Докара момчето заедно с жена му – францужоиката – от Париж в родния град и го използваше като маша: адски гаден бащински номер. Дон започна реформи във вестниците. Започна да прочиства селището от порока и корупцията, което означаваше да го прочисти от Пийт, Лу и Шепота – ако действително това е искал да постигне. Старецът използваше момчето си, за да ги стресне. Предполагам, че им е омръзнало да ги стряскат.

– Струва ми се, че някои от подробностите в това предположение са погрешни – обадох се аз.

– В този противен град има много повече погрешни подробности, и то във всичко. Тези краски стигат ли ти?

Отвърнах, че ми стигат. Излязохме на улицата. Бил Куинт каза, че живее в миньорския хотел на Форест Стрийт. Пътят му минаваше покрай моя хотел, затова тръгнахме заедно. Пред входа един едър мъж с вид на цивилен агент разговаряше с шофьора на спортна кола.

– Това е Шепота, в колата – осведоми ме Бил Куинт.

Погледнах покрай пъления мъж и видях профила на Тейлър. Той беше млад, мургав и дребен, с приятни черти, сякаш излети в калъп.

– Симпатичен е – отбелязах аз.

– Ъхъ – съгласи се сивият мъж, – също като динамита.